

ПОГОДЖЕНО

Педагогічною радою ДПТНЗ
«Київське вище професійне училище
водного транспорту»
Протокол № 5 від 28.10.2022 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ДПТНЗ «Київське вище
професійне училище водного
транспорту»
від 31.10.2022 № 358

КОДЕКС ЕТИКИ

**Державного професійно-технічного навчального закладу
«Київське вище професійне училище водного транспорту»**

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Кодекс академічної етики (далі - Кодекс) Державного професійно-технічного навчального закладу “Київське вище професійне училище водного транспорту” (далі - училище) є основним документом, що регламентує основні принципи, норми поведінки та етичні принципи, якими повинні керуватися адміністрація, працівники та здобувачі освіти училища (далі учасники освітнього процесу) та треті особи (роботодавці, представники бізнес-структур, наукова й академічна спільноти, громадські об'єднання, державні установи тощо).

1.2 Кодекс ґрунтується на основних принципах етики, визнаних у нашому культурному середовищі, як природних та загальнообов'язкових.

1.3 Етичні цінності, стандарти академічної доброчесності та належної практики висвітлюють етичну та соціальну відповідальність учасників освітнього процесу.

1.4 Положення розроблено на підставі таких документів:

- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту»;
- Статут Державного професійно-технічного навчального закладу «Київське вище професійне училище водного транспорту»;
- Правила внутрішнього розпорядку Державного професійно-технічного навчального закладу «Київське вище професійне училище водного транспорту»;
- Положення про учнівське самоврядування Державного професійно-технічного навчального закладу «Київське вище професійне училище водного транспорту».

1.5 Училищна спільнота - здобувачі освіти, педагогічні працівники, адміністрація училища, працівники структурних підрозділів, технічний персонал.

1.6 Метою Кодексу є впровадження принципів академічної доброчесності та забезпечення етичного лідерства училища в галузі освіти.

2 СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ

2.1 Кодекс визначає ключові цінності, основні принципи й стандарти етичної поведінки. Дія Кодексу поширюється на всіх членів училищної спільноти, якими є всі учасники освітнього процесу в училищі, та на треті особи (роботодавці, представники бізнес-структур, громадські об'єднання, державні установи тощо).

2.2 Учасниками освітнього процесу в училищі є педагогічні працівники; здобувачі освіти та інші особи, які навчаються; батьки здобувачів освіти; фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу; інші працівники.

2.3 Від членів училищної спільноти, кожен з яких несе частку спільної відповідальності за реалізацію місії училища, очікується дотримання норм Кодексу у взаємовідносинах, із зовнішніми партнерами училища та широкою громадськістю.

3 ЦІННОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ УЧИЛИЩА

3.1 Ключовими цінностями училища, на яких базуються організаційна культура та стандарти етичної поведінки, є такі:

- академічна свобода- самостійність, незалежність членів училищної спільноти у здобутті й поширенні знань та інформації;
- інституційна автономія;

- якість та цілісність освітньої діяльності;
- повага до соціально-культурного розмаїття;
- збалансований розвиток.

3.2 В основу Кодексу покладено такі етичні принципи:

- довіра та співпраця - які сприяють вільному обміну інформацією в училищному середовищі, співпраці та продукуванню нових ідей;
- чесність і порядність;
- справедливість - неупереджене ставлення один до одного між членами училищної спільноти, об'єктивне оцінювання результатів своєї професійної діяльності і діяльності інших осіб;
- компетентність та професіоналізм, що стимулює підвищення професійного рівня;
- партнерства і взаємодопомоги;
- взаємоповага, що зумовлює формування толерантного середовища, дотримання високої культури стосунків, цивілізованого розв'язання спірних питань;
- академічна доброчесність - обстоювання чесності, справедливості, поваги, відповідальності, дотримання етичних принципів та визначених законом правил у навчанні, викладанні, у професійній (творчій) діяльності, зокрема:
  - у чесності у викладанні та навчанні, у пошуку істини, у здобуванні знань;
  - у сприянні вільному обмінові ідеями для створення можливостей кожному найповніше розкрити свій потенціал;
  - у об'єктивності в оцінюванні знань здобувачів освіти;
  - у самоповаги та поваги до людської гідності;
  - у дотримання авторських прав та прав на інтелектуальну власність;
  - у неприпустимості практики плагіату в будь-якому вияві.
- критичний аналіз і повага до обґрунтованих думок;
- готовність до змін та прагнення постійного вдосконалення;
- законність - дотримання Конституції, Законів України, вимог чинних нормативних документів, які регламентують діяльність закладу освіти;
- гендерна рівність;
- підзвітність;
- прозорість - усі процедури, механізми функціонування училища мають бути відкритими для училищної спільноти та громадськості;
- безпека та добробут - члени училищної спільноти повинні дбати про безпеку, не створювати загрозу життю і здоров'ю іншим особам, піклуватися про раціональне використання матеріальних та фінансових ресурсів училища;
- спільна й індивідуальна відповідальність за результати діяльності.

3.3 Дотримання зазначених принципів має бути справою честі всіх членів училищної спільноти.

4 ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ

4.1 Загальні (спільні) етичні стандарти

Усвідомлюючи високий статус представника училищної спільноти, сповідуючи цінності училища та керуючись етичними принципами й моральними нормами, кожен її член має:

- дотримуватись вимог чинного законодавства України, нормативних актів училища та загальноприйнятих правил поведінки;
- шанувати історію, традиції, ім'я і символіку училища;
- сприяти ефективній діяльності училища, підтриманню його позитивного іміджу та репутації як освітнього та культурного центру;
- поважати права і свободи, честь і гідність особистості, не допускати домагань, приниження, експлуатації будь-якого характеру;
- коректно, ввічливо, толерантно й уникаючи дискримінації ставитись до кожного члена училищної спільноти та гостей училища, незалежно від статі, віку, посади, статусу, культурних, расових, національних відмінностей, соціального або географічного походження, стану здоров'я, політичних поглядів, релігійних переконань тощо;
- дотримуватись норм мовного етикету та правил ділової письмової й усної комунікації;
- дотримуватись принципу академічної доброчесності, зокрема утримуватись від списування, плагіату, фальсифікації та/або допомоги іншим у таких діях, коректно цитувати й наводити джерела інформації, яка використовується в освітній діяльності;
- бути пунктуальним, своєчасно реагувати на запити інших членів училищної спільноти, партнерів училища та/або представників широкої громадськості, дотримуватись встановлених термінів виконання завдань і взятих зобов'язань;
- ефективно й раціонально використовувати ресурси (людські, матеріальні, фінансові, інтелектуальні тощо) училища та сприяти збалансованому розвитку;
- відповідально й ощадливо використовувати майно та обладнання училища (приміщення, меблі, комп'ютерну техніку, телекомунікаційне і мультимедійне обладнання, бази даних, мережі тощо) за прямим призначенням у освітніх цілях, під час виконання посадових обов'язків та/або для професійного розвитку;
- ставитись з довірою та вимогливістю один до одного, обмінюватись досвідом та інформацією в межах училищної спільноти, надавати необхідну підтримку для досягнення найкращих результатів діяльності;
- виявляти ініціативу щодо підвищення якості освітньої діяльності;
- утримуватись від поширення неправдивої та/або неперевіреної інформації про училище або членів училищної спільноти, розкриття конфіденційної інформації та персональних даних інших осіб;
- не виступати від імені училища або його структурного підрозділу без спеціальних повноважень;
- утримуватись від будь-яких форм корупції (зловживання повноваженнями з метою одержання неправомірної вигоди та/або прямого чи опосередкованого пропонування такої вигоди іншим) та повідомляти керівництво училища про будь-які прояви корупції, дотримуватись правил етичної поведінки, визначених Розділом VI Закону України "Про запобігання корупції", інших вимог антикорупційного законодавства України;
- дотримуватись правил безпеки, гігієни праці, підтримувати чистоту і порядок та здоровий спосіб життя. В училищі заборонено куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин;
- вирішувати конфліктні ситуації конструктивно, в атмосфері взаєморозуміння та

поваги, предметно та справедливо;

- в усіх ситуаціях як в межах, так і за межами училища утримуватись від будь-яких дій і висловлювань, які суперечать етичним нормам і можуть завдати шкоди іншим людям та/або репутації, майну, фінансовому стану училища.

4.2 Специфічні етичні стандарти

Дотримуючись загальних (спільних) етичних стандартів, окремі групи училищної спільноти мають також узгоджувати поведінку з відповідними специфічними етичними стандартами.

4.2.1 Керівники структурних підрозділів мають:

- виявляти лідерські якості та високий професіоналізм, бути взірцем етичної поведінки та допомагати іншим членам училищної спільноти у розвитку такої поведінки;
- поширювати ключові цінності серед працівників і здобувачів освіти, впроваджувати культуру постійного вдосконалення у освітню практику;
- дбати про ефективне використання ресурсів і враховувати економічні та освітні інтереси училища в своїй діяльності;
- докладати зусилля для забезпечення належних умов роботи працівників та навчання здобувачів освіти;
- підтримувати баланс між реалізацією права академічної свободи та забезпеченням продуктивної освітньої діяльності училища;
- сприяти відкритості та прозорості освітнього пошуку;
- вживати заходів щодо профілактики порушень норм законодавства, етичних принципів та стандартів поведінки;
- заохочувати працівників до постійного вдосконалення робочих процесів та надання пропозицій щодо покращень;
- проводити регулярне оцінювання стану організаційної культури та виконання норм Етичного кодексу в училищі.

4.2.2 Педагогічні працівники мають:

- визнавати, поважати і забезпечувати свободу думки і слова учасників освітнього процесу;
- здійснювати професійну діяльність на високому якісному рівні, підвищувати професійну кваліфікацію і викладацьку майстерність;
- дотримуватись педагогічної етики;
- дотримуватись принципів наукової етики, уникаючи плагіату, привласнення наукових ідей з неопублікованих джерел, фальсифікацій;
- забезпечувати сумлінну підготовку доручених йому навчальних дисциплін, виробничого навчання з урахуванням відповідальності за якість знань, умінь та навичок які він надає;
- перед початком викладання навчальної дисципліни, виробничого навчання надавати здобувачам освіти інформації про програму занять, про права та обов'язки, пов'язані з участю в заняттях, про умови та терміни строки здачі підсумкової атестації і про критерії оцінювання навчальних досягнень;
- вказувати свою належність до училища під час опублікування результатів

власних методичних робіт, виконаних у межах трудових та інших договірних відносин з училищем;

- об'єктивно і справедливо оцінювати результати освітньої діяльності;
- утримуватись від відносин, які можуть заважати ефективному навчанню та об'єктивному оцінюванню результатів освітньої діяльності, зокрема, комерційного партнерства, відносин боржника та кредитора, непередбаченої винагороди тощо;
- зрозуміло та об'єктивно інформувати батьків та/або законних представників про стан навчання та виховання здобувача освіти для створення спільної позиції стосовно допомоги;
- взаємовідносини з батьками та/або законними представниками здобувача освіти ґрунтуватися на принципах взаємної поваги, довіри, доброзичливості, тактовності та відвертості;
- будувати взаємовідносини на підставі колегіальності, партнерства, поваги, взаємної підтримки, відкритості і довіри, а також готовності поділитися своїми професійними знаннями та досвідом. Уникати конкуренції, що заважає їх партнерству при виконанні спільної справи;
- не мають права публічно ставити під сумнів чи дискредитувати професійну кваліфікацію іншого педагогічного працівника. Обговорювати діяльності іншого педагогічного працівника у присутності здобувачів освіти та їх батьків чи законних представників. Спроби завоювати собі авторитет шляхом дискредитації колег неетичні;
- уникати необґрунтованих і скандальних конфліктів у взаємовідносинах. У випадку виникнення розбіжностей у поглядах вони повинні прагнути до їх конструктивного вирішення.

4.2.3 Адміністративні працівники та допоміжний персонал мають:

- сумлінно виконувати професійні обов'язки на високому якісному рівні;
- створювати сприятливі умови для ефективної діяльності всіх членів училищної спільноти, розкриття творчого потенціалу учасників освітнього процесу, розвитку організаційної культури;
- мінімізувати бюрократичні процедури до рівня, який забезпечить продуктивність роботи членів училищної спільноти;
- проводити аналіз внутрішньої діяльності та процесів з метою виявлення можливостей їх покращення, запобігання порушень етичних стандартів.

4.3 Здобувачі освіти мають:

- використовувати всі можливості, які пропонує училище, для набуття професійних компетенцій та особистісного розвитку, навчатися і відвідувати знаття, не пропускати їх без вагомої на те причини;
- ставиться відповідально до освітнього процесу, розширювати і поглиблювати свої знання, добросовісно та своєчасно виконувати всі завдання, не вчиняти дій, що будь-яким чином перешкоджають проведенню занять і створюють незручності для отримання знань іншими;
- поважати символіку Держави і училища;
- поважати честь, гідність та особисту недоторканість особи, незважаючи на стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та

політичні переконання;

- сприяти попередженню та осудженню різних видів порушень під час освітнього процесу та інших видів діяльності;
- ставиться дбайливо до майна та матеріально-технічної бази училища, її цілісності та збереження, дбати про раціональне та економне використання матеріальних ресурсів, енергоносіїв;
- зберігати чистоту мови, не вживати нецензурну лексику та образливі вирази;
- самостійно, уникаючи плагіату й фальсифікацій та дотримуючись встановлених вимог, виконувати письмові роботи й інші завдання;
- утримуватись від списування та/або використання будь-яких недозволених матеріалів, носіїв інформації чи технічних засобів під час заходів проміжного і підсумкового контролю;
- утримуватись від створення перешкод в освітньому процесі, зокрема, від зайвих розмов, використання мобільних телефонів під час занять тощо;
- утримуватись від неетичної поведінки стосовно інших учасників освітнього процесу;
- піклуватися про авторитет училища і з гідністю його презентувати;
- співпрацювати з іншими учасниками освітнього процесу для покращення функціонування училища. Звертатися до органів учнівського самоврядування як головних представників своїх інтересів у суперечливих питаннях, що вимагають співпраці з органами влади училища;
- не надавати прямо або опосередковано неправомірну вигоду чи подарунок іншим членам училищної спільноти з метою схилити їх до протиправного використання службових повноважень;
- повідомляти керівництво училища про будь-які прояви корупції;
- надавати підтримку іншим здобувачам освіти, зокрема здобувачам освіти молодших курсів, у процесі навчання, їх адаптації до учнівського життя тощо;
- вести здоровий та активний спосіб життя, що передбачає відмову від куріння, вживання алкогольних напоїв та наркотичних засобів, розумну організацію навчального часу та дозвілля, заняття фізкультурою і спортом;

4.4 Батьки здобувачів освіти

Очікується, що ключову роль у формуванні етичної поведінки здобувачів освіти відіграють їхні батьки або опікуни/піклувальники через:

- формування усвідомлення необхідності дотримання законів, чинних у суспільстві морально-етичних норм та цінностей;
- утвердження поваги до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини та до соціально-культурного розмаїття;
- формування культури діалогу, життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді, ощадливого ставлення до довкілля;
- сприяння розвитку здібностей, виховання відповідального ставлення до фізичного і психічного здоров'я та навичок здорового способу життя.

4.5 Стандарти етичної поведінки щодо партнерів училища та третіх сторін

У відносинах з партнерами училища та третіми сторонами кожен член училищної спільноти має:

- дотримуватись загальних (спільних) і специфічних стандартів етичної поведінки;
- ввічливо та з повагою ставитись до партнерів і гостей училища;
- відповідально ставитись до розвитку відносин з партнерами, спонсорами училища, органами влади, професійними мережами тощо;
- забезпечувати прозорість використання спонсорської допомоги училища, отриманої у формі грошей, матеріальних цінностей або послуг;
- не використовувати свої службові повноваження, становище, будь-яке державне та власне майно або кошти училища в приватних інтересах або з метою одержання неправомірної вигоди;
- з розумінням ставитись до культурних особливостей та стандартів етичної поведінки іноземних партнерів і гостей училища.

5 КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Конфлікт інтересів — суперечність між приватним інтересом та обов'язками члена училищної спільноти, що впливає/може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання своїх повноважень та може призвести до негативних наслідків для інших членів училищної спільноти чи училища загалом і порушити при цьому визначені цим Кодексом етичні принципи та стандарти поведінки.

Для уникнення порушень етичних стандартів унаслідок конфлікту інтересів член училищної спільноти має:

- відмежовувати свою позаучилищну діяльність та приватні інтереси від посадових обов'язків в училищі. Виконання зовнішніх контрактних та грантових зобов'язань не повинно вступати у конфлікт зі здійсненням основних видів діяльності;
- уникати конфлікту інтересів, які можуть виникнути через приватні відносини (сімейні, родинні, дружні) з іншими членами училищної спільноти. У разі появи такого конфлікту інтересів необхідно знаходити прозоре та справедливе для всіх рішення.

Прийняття рішень, що впливають на інтереси більшості членів училищної громади, має спиратись на їх попереднє громадське обговорення.

У разі виникнення ситуацій та/або питань, не врегульованих цим Кодексом, член училищної спільноти може проконсультуватись у керівника, а за необхідності — в Комісії з етики.

Для зовнішнього врегулювання реального або потенційного конфлікту інтересів застосовуються норми Закону України «Про запобігання корупції».

6 АДМІНІСТРУВАННЯ

6.1 Визнання Кодексу училищною спільнотою

Кожен член училищної спільноти має ознайомитись з Кодексом, дотримуватись його вимог і розуміти персональну відповідальність перед іншими за свою діяльність і поведінку.

В училищі заохочується поведінка, яка варта визнання та наслідування, як взірцева. Особам, які демонструють високі морально-етичні якості, може надаватись особлива відзнака від училища.

6.2 Повідомлення про порушення

При виявленні порушень Кодексу член училищної спільноти може самостійно вжити корегувальних заходів або звернутись до безпосереднього керівника. Член училищної спільноти також може скористатись правом звернутись до керівника вищого рівня.

Особи, які повідомляють про порушення або ймовірне порушення, мають гарантію захисту від переслідування.

6.3 Розв'язання етичних конфліктів

При виникненні етичних конфліктів між членами училищної спільноти оптимальним способом розв'язання є добровільне примирення.

За неможливості врегулювання конфлікту в робочому порядку член училищної спільноти може подати заяву до Комісії з етики.

6.4 Комісія з етики

6.4.1 Комісія з етики (далі Комісія) - колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів та розв'язанню етичних конфліктів між членами училищної спільноти. У своїй діяльності Комісія керується чинним законодавством України, цим Кодексом та іншими нормативним актами Училища.

Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії, процедури призначення та припинення повноважень її членів, розгляду порушень, особливості функціонування може визначатись відповідним Положенням.

До складу Комісії з етики можуть входити запрошені внутрішні або зовнішні експерти з тих питань, які розглядаються. Залучені фахівці мають право готувати експертні висновки, брати участь в обговоренні відповідних питань.

6.4.2 Завдання Комісії:

Завданнями Комісії з етики є:

- сприяти зміцненню довіри, партнерським відносинам між учасниками освітньої діяльності, консолідації училищної спільноти;
- налагоджувати діалог і досягати згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;
- консультувати в ситуаціях, які викликають невпевненість в їх етичності, та щодо дій, які можуть призвести до порушень норм Кодексу;
- представляти училище у зовнішніх відносинах з питань академічної культури та виконання норм Кодексу в училищі;
- надавати експертні оцінки щодо етичності дій і поведінки членів училищної спільноти та рекомендації щодо застосування санкцій за порушення Кодексу;
- розробляти рекомендації щодо покращення культури поведінки членів

училищної спільноти та поширення етичних цінностей, принципів та стандартів.

6.5 Відповідальність за порушення

Порушення положень Кодексу за наявності ознак юридичної відповідальності підлягає розгляду згідно з вимогами чинного законодавства.

Конкретні види санкцій та способи дисциплінарного впливу, особливості їх застосування можуть визначатись відповідним Положенням.

6.6 Відповідальність учасників освітнього процесу

- обов'язком кожного учасника освітнього процесу є ознайомлення з Кодексом і поширення його положень в училищному середовищі;

- учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися чинного законодавства, нормативних актів училища, а також етичних цінностей і принципів, передбачених Кодексом;

- перед прийняттям на роботу або підписанням / повторним підписанням контракту всі працівники мають бути ознайомлені з нормами Кодексу та своїм підписом на заяві про прийняття на роботу засвідчити згоду з його чинними нормами та правилами. Здобувачі освіти, які зараховуються до училища, мають бути ознайомлені з нормами чинного Кодексу та підписати згоду про дотримання його принципів;

- усі заяви про порушення академічної доброчесності та недотримання етичної поведінки мають бути належним чином розглянуті і, у разі підтвердження їх достовірності, факти та обставини мають бути ретельно досліджені для прийняття відповідних коригувальних і дисциплінарних заходів відповідно до чинного законодавства;

- реакція на неетичну поведінку залежить від тяжкості та навмисності зловживання, від його наслідків, а також інших обтяжувальних або пом'якшувальних обставин;

- недопущення під час розгляду справ про порушення академічної доброчесності та недотримання етичної поведінки таких дій, як приховування виявлених порушень або помста. Зазначені дії слід класифікувати як грубе порушення основних етичних принципів в училищному середовищі.

7 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Цей Кодекс набуває чинності з моменту його ухвалення педагогічною радою, відповідного наказу по училища про затвердження та введення його в дію і є обов'язковим для виконання усіма учасниками освітнього процесу.